

Aleksander Czacki, Ryszard Siciński

Kronika

Palestra 15/3(159), 77-83

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pouczająca jest dla czytelników młodzieżowego czasopisma taka garść refleksji o prawie i dylematach, dziejących się „za adwokackim biurkiem” (taką nazwę nosi cykl felietonów Autora).

S. M.

KRONIKA

Z życia izb adwokackich

Izba białostocka

Zespół adwokacki Nr 1 w Sokółce podjął uchwałę następującej treści:

„Doceniając wagę i znaczenie, jakie dla historii kultury całego narodu polskiego ma odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie, i odpowiadając na apel Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku, członkowie Zespołu Adwokackiego w Sokółce na zebraniu w dniu 26.I.1971 r. podjęli uchwałę popierającą powyższy apel, deklarując na fundusz odbudowy Zamku kwotę 1500 zł.

Jednocześnie adwokaci sokółscy apelują do wszystkich zespołów adwokackich Izby białostockiej o poparcie tej społecznej inicjatywy.”

Izba katowicka

1. W dniu 16 stycznia 1971 r. odbyło się w lokalu Rady Adwokackiej zebranie kierowników zespołów adwokackich, w którym wzięli udział: p.o. naczelnika Samodzielnego Wydziału do Spraw Adwokatury adw. Bohdan Lityński, Sekretarz Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Jerzy Bednarczyk, członkowie Prezydium Rady Adwokackiej oraz kierownicy 40 zespołów adwokackich.

Zebranie zagał i referat wprowadzający wygłosił dziekan Rady Adwokackiej adw. Henryk Holak. Podał on do wiadomości zebranych treść telegramów gratulacyjnych wysłanych przez Radę Adwokacką w imieniu adwokatów Śląska i Zagłębia do I Sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka i I Sekretarza KW PZPR Zdzisława Grudnia z okazji objęcia przez nich tych funkcji, stwierdzając jednocześnie, że adwokatura województwa katowickiego zajmowała właściwą postawę w czasie wydarzeń grudniowych, co zostało z uznaniem ocenione przez władze polityczne i administracyjne.

Omawiając pracę zespołów adwokackich w okresie, jaki upłynął od poprzedniego zebrania kierowników ZA, dziekan wyraził pogląd, że praca zawodowa wykonywana jest właściwie, a na istniejące jeszcze słabsze ogniwa zostanie zwrócona szczególna uwaga Rady Adwokackiej. Również akcja doskonalenia zawodowego kształtuje się w poszczególnych ośrodkach prawidłowo.

Wyniki wyborów kierowników i zastępców kierowników ZA należy ocenić pozytywnie, stwierdzając zarazem dalsze upolitycznienie kierowników i obniżenie ich wieku.

Akcja przechodzenia na emeryturę bądź rentę inwalidzką starszych adwokatów prowadzona jest przez Radę Adwokacką zgodnie z wytycznymi NRA. Liczba adwokatów pełnych emerytów bądź rencistów wynosi obecnie 39, liczba adwokatów emerytów bądź rencistów zatrudnionych w zespołach z ograniczeniem wynosi 30 na ogólną liczbę 496 członków Izby.

W najbliższym czasie zostanie zorganizowane spotkanie z przedstawicielami sądownictwa i prokuratury.

Referat wprowadzający zakończył dziekan słowami I Sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka z przemówienia noworocznego: „(...) by praktyka nie przeczyła słowom, a wszystko od nas zależy.”

Zagadnienie realizacji uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie pogłębienia, uspołecznienia zespołów adwokackich omówił wicedziekan adw. Miłosz Chmiel, dokonując analizy pracy zespołów adwokackich w okresie 18 lat, tj. od czasu ich utworzenia, oraz przedstawiając najważniejsze założenia i zalecenia zawarte w omawianej uchwale. Następnie prelegent omówił plan wykładów szkolenia centralnego prowadzonego w siedzibie Rady Adwokackiej.

Ocenę wyników kontroli finansowej omówił wicedziekan adw. Antoni Suszka informując, że wszystkie zespoły zostały skontrolowane przez rewidenta Rady Adwokackiej. Stwierdzone uchybienia zostały podane poszczególnym zespołom do wiadomości w pismach pokontrolnych i jak wynika z doraźnych kontroli — zespoły do tych zaleceń się zastosowały. Prelegent apelował do kierowników ZA, aby nie utrudniali rewidentowi finansowemu RA jego pracy, lecz przeciwnie, korzystali z jego uwagi i wytycznych, kontrole bowiem przez niego przeprowadzane mają być pomocą dla kierowników ZA w ich trudnej pracy. W dalszym ciągu wicedziekan Suszka omówił wystąpienie Prokuratury Powiatowej dla miasta Lublina, które Rady Adwokackie otrzymały w odpisie z NRA, i zwrócił w szczególności uwagę na konieczność skontrolowania przez kierowników ZA prawidłowości akt osobowych personelu biurowego i ich uzupełnienia.

W przyszłości niektóre narady robocze kierowników ZA będą organizowane z udziałem księgowych ZA w celu omówienia na nich zagadnień księgowych oraz mechaniki rozliczeń.

Uwagi poczynione w czasie kontroli podał do wiadomości kierowników ZA rewident finansowy RA ob. Eryk Żydzik.

Następnie sekretarz RA adw. Aleksander Czacki omówił usterki sprawozdawczości dla GUS-u i stwierdził, że kierownicy ZA poświęcają jej zbyt mało uwagi, podpisując bezkrytycznie formularze sprawozdawcze wypełnione w sposób niedbały, a często wręcz błędny przez personel biurowy. Za względu na to, że GUS i podległe mu jednostki przywiązują dużą wagę do prawidłowej sprawozdawczości, a za usterki w niej grozi kara grzywny, Rada Adwokacka będzie wyciągać w przyszłości konsekwencje dyscyplinarne w stosunku do kierowników tych zespołów, które nadesłały nieprawidłowo wypełnione formularze sprawozdawcze.

W dyskusji jako pierwszy zabrał głos Sekretarz NRA adw. Jerzy Bednarczyk. Podał on do wiadomości przewidywane zmiany w taryfie adwokackiej oraz swe uwagi co do przeciętnej wynagrodzenia za prowadzoną sprawę (w wyniku analizy sytuacji w kraju). Zapowiedział, że kontrole zespołów będą prowadzone przy

wzięciu pod uwagę danych z akt sądowych, ze szczególnym uwzględnieniem akt sądów rewizyjnych.

Mówca wyjaśnił, że sprawy tzw. „warszawska” i „lubelska” nie dotyczyły pracy zawodowej adwokatów, lecz nadużyć personelu ZA, a w związku z tym także odpowiedzialności kierowników ZA z tytułu braku nadzoru.

Następnym dyskutantem był adw. Zbigniew Jędrzejewski, kierownik ZA nr 1 w Częstochowie. Wskazał on na zagadnienia, które jego zdaniem powinny być przede wszystkim uwzględnione przy wizytacjach zespołów. Stwierdził, że rażące wypadki przedstawione w wypowiedzi przedstawiciela NRA nie miały miejsca w Izbie katowickiej. Wyraził obawy, że dublowanie kontroli może wywołać ujemne skutki tam, gdzie stan jest dobry. Dlatego też kontrola powinna być ograniczona do rozsądnych rozmiarów. Zdaniem jego instrukcja co do wydatków z konta 34-a nie jest dość precyzyjna.

Co do współpracy adwokatów z organami prokuratorskimi, to w Częstochowie układa się ona poprawnie.

Adw. Marian Grohman, kierownik ZA Nr 1 w Rybniku, wyraził pogląd, że z konta 34-a powinny być płacone również nagrody dla pracowników zespołu. Co do sprawiedliwego podziału spraw, to najważniejszą jest wówczas, gdy kierownik ZA uwzględnia siebie w ostatniej kolejności przy przydziale spraw (jeżeli klient nie wskazuje adwokata).

Adw. Józef Dyduch, kierownik ZA Nr 1 w Mikołowie, zauważył, że przeciętna wynagrodzenia za sprawę powinna być zharmonizowana z momentem społecznym, tj. z sytuacją materialną klienta. Ocena prawidłowej wysokości przeciętnego wynagrodzenia za sprawę powinna być dokonywana w skali rocznej, a nie miesięcznej. Najważniejszym, jego zdaniem, zagadnieniem jest utrzymanie poziomu pracy zawodowej adwokata, a kontrola ze strony organów samorządowych powinna zejść na plan dalszy. Sprawa koleżeństwa i etyki zawodowej pozostawia wiele do życzenia. Wiele w tym względzie mogą zrobić kierownicy ZA, stosując właściwą politykę w zakresie przydziału spraw i przychodzenia z pomocą kolegom mniej zarabiającym.

Adw. Lesław Spaltenstein, kierownik ZA Nr 1 w Chorzowie, zwrócił uwagę na niedopuszczalne zjawisko kierowania klientów do niektórych adwokatów przez pracowników sekretariatów sądowych i prokuratur oraz biur notarialnych.

Adw. Edmund Dudley, kierownik ZA Nr 2 w Chorzowie, podniósł, że sprawa właściwego przydziału spraw przez kierownika zespołu może być poddana odpowiedzialnej kontroli jego postępowania przez zebranie ZA.

Adw. Zygmunt Łuczkiwicz, kierownik ZA Nr 2 w Częstochowie, poruszył sprawę nadpłat z konta 34 w wypadkach śmierci klienta.

Adw. Czesław Majewski, kierownik ZA Nr 1 w Sosnowcu, poruszył sprawę majątku trwałego ZA i funduszu amortyzacyjnego, prosząc o odpowiednie wskazówki ze strony Rady Adwokackiej. Zdaniem jego, ważnym zagadnieniem staje się szkolenie personelu administracyjnego ZA wobec coraz większych wymagań ze strony organów kontrolnych samorządu adwokackiego.

Dziekan Rady Adwokackiej adw. Henryk Holak dokonał podsumowania dyskusji, ustosunkowując się do niektórych wypowiedzi dyskutantów i zapowiadając

wzięcie pod uwagę przez Radę Adwokacką w jej dalszej pracy wszystkich zagadnień poruszonych na zebraniu kierowników ZA.

Dziekan zamknął zebranie, dziękując uczestnikom za aktywny udział i życząc im dalszej owocnej pracy dla dobra adwokatury polskiej.

2. W dniu 30 stycznia 1971 r. odbyło się w Chorzowie zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła ZBoWiD przy Radzie Adwokackiej. Członek Rady Państwa, Przewodniczący Prezydium WRN w Katowicach płk Jerzy Ziętek, jako Przewodniczący Zarządu Okręgu ZBoWiD w Katowicach, przysłał na to zebranie list zawierający pozytywną ocenę dotychczasowej działalności Koła ZBoWiD przy RA oraz życzenia owocnych obrad.

Nowe władze Koła ukonstytuowały się w następującym składzie: prezes Koła — adw. płk. Karol Wystrychowski, I wiceprezes — adw. Henryk Holak, II wiceprezes — adw. Stanisław Kaczmarek, skarbnik — sędzia Jerzy Król, sekretarz — sędzia Feliks Bortel, z-ca sekretarza — adw. Władysław Pałka, członkowie Zarządu adw. dr Tadeusz Karczewski i adw. dr Juliusz Niekrasz.

Po zebraniu odbyła się akademія z okazji 26 Rocznicy Wyzwolenia Górnego Śląska i Zagłębia przez Armię Radziecką, na której referat okolicznościowy wygłosił dziekan Holak.

Po akademii członkowie Koła ZBoWiD przy Radzie Adwokackiej wzięli udział w wieczorku towarzyskim.

Adw. Aleksander Czacki

Izba koszalińska

W związku ze zmianą w podziale czynności w Radzie Adwokackiej w Koszalinie zostali wybrani w dniu 23.I.1971 r.:

1. wicedziekanem Rady Adwokackiej w Koszalinie — adw. Janusz Paniński, który jednocześnie został odwołany ze stanowiska skarbnika Rady Adwokackiej;
2. skarbnikiem Rady Adwokackiej w Koszalinie — adw. Stanisław Kmera.

Izba warszawska

1. Zapoczątkowane podpisaniem w dniu 16.I.1971 r. porozumienie o współpracy między Warszawską Radą Adwokacką a Zakładami Radiowymi im. M. Kasprzaka zostało przychylnie przyjęte przez prasę prawniczą i codzienną. W wyniku realizacji tego porozumienia koledzy z Izby warszawskiej udzielają co tydzień porad pracownikom „Kasprzaka” w ich miejscu pracy. Akcja poradnictwa została w Fabryce zareklamowana przez radiowęzeł i ma spore powodzenie. Co tydzień kilkanaście osób informuje się o swych uprawnieniach, zasięga rad i prosi o pomoc prawną. Również współpraca z Komisją Rozjemczą Zakładów została zapoczątkowana, przy czym w ramach tej współpracy konsultuje się trudniejsze wypadki od strony prawnej.

Rada Adwokacka zwołała zebranie kolegów wytypowanych tymczasowo do pełnienia dyżurów, prosząc o deklarowanie swego uczestnictwa i zgłaszanie uwag nasuwających się w związku z wyżej rozpoczętą akcją. W żywej dyskusji brało udział kilkunastu kolegów.

2. W dniach 30 i 31 stycznia 1971 r. Rada Adwokacka w Warszawie zorganizowała naradę kierowników zespołów adwokackich Izby w ośrodku turystycznym „Pod Dębami” w Świdrach Małych koło Warszawy. W naradzie wziął również udział Wiceminister Sprawiedliwości K. Zawadzki.

Minister zainaugurował naradę wprowadzeniem, w którym ustosunkował się do wielu istotnych dla palestry spraw. Stwierdził m.in., że w ostatnich czasach można zaobserwować wzmożoną aktywność samorządu adwokackiego szczebla centralnego i szczebli wojewódzkich. Zadaniem całej adwokatury jest doprowadzenie procesu wzmożenia aktywności do zespołów adwokackich, które powinny być centralnym punktem zainteresowania samorządu. Minister Zawadzki stwierdził też, że można postawić tezę, iż zespoły przestały być zbiorem prywatnych kancelarii i przekształcają się powoli w nowoczesne, uspołecznione placówki. Aby to przekształcenie mogło nastąpić w sposób szybszy i bardziej prawidłowy, konieczne jest spełnienie właściwej roli (w zakresie kontroli i organizacji pracy) przez kierownika zespołu, który by likwidował nieprawidłowości pracy poszczególnych członków zespołu i rozstrzygał niezwłocznie i skutecznie ewentualne nieporozumienia z klientami. Ponadto Minister Zawadzki postulował wykorzystanie w szerszej mierze możliwości, jakie się otworzyły przed zespołami w wyniku wprowadzenia konta 34-a.

Następnie Minister Zawadzki ustosunkował się do problemów wysuniętych przez kierowników zespołów a dotyczących wyznaczania terminów rozpraw w godzinach popołudniowych, obron z urzędu, wprowadzenia wakacji sądowych i in. Okazuje się, że wyznaczanie sesji po południu jest już w stadium eksperymentu i wysunięte zostało nie przez resort sprawiedliwości; efekty tego eksperymentu zostaną wszechstronnie rozważone. Na ukończeniu są także drobne korektury taksy dotyczące czynności wprowadzonych przez nowe kodyfikacje. Jest zrozumiałe, że w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych niepożądana jest jakakolwiek podwyżka cen usług. Ministerstwo Sprawiedliwości wypowiada się za tym, że nie należy wprowadzać ferii sądowych.

Zagadnieniem rozpatrywanym przez Ministerstwo jest sprawa ścigania zasądzonych przez sąd kwot na rzecz zespołów adwokackich i kolejności tego rodzaju zobowiązań.

Następnie wiceprezes NRA kol. dr Z. Krzemiński omówił sprawy związane z wizytacjami zespołów oraz z najczęściej dostrzegalnymi uchybieniami w ich pracy i pracy kierowników zespołów. W szczególności prelegent stwierdził, że ujawnione w niedawnym czasie nadużycia w zespołach wykazały, iż dotychczasowy system kontroli sprawowany przez kierowników zespołów okazał się niewystarczający, co świadczy — niestety — o lekceważeniu sobie przez kierowników spraw formalnych, księgowych i finansowych. Okazało się też, że system wizytacji wykazywał wady, ponieważ pomijano sprawy gospodarki finansowej, obiegu dokumentów, kontroli konta bankowego itp. Przeprowadzenie dogłębnych, szczegółowych kontroli leży w interesie adwokatury i tak też należy te kontrole rozumieć. Trójczłonowa kontrola: kierownika, komisji rewizyjnej, które powinny się zaktywizować, i wreszcie wizytacji musi doprowadzić do wyeliminowania z góry każdej próby popełnienia nadużycia. Następnie mówca podał szereg przykładów z całego kraju, wskazujących na fakt występowania ciągle jeszcze żenujących wprost uchybień w pracy zawodowej ze strony, na szczęście niewielkiej, grupy kolegów. Fakty te powinny zachęcić kierowników zespołów do zajęcia się także poziomem zawodowym członka zespołu.

Sekretarz Warszawskiej Izby Adwokackiej kol. R. Siciński oraz Skarbnik kol. J. Gniewiewski przypomnieli kolegom — w sposób syntetyczny — o zakresie obowiązków kierowników zespołów (na tle praktyki codziennej) w świetle przepisów obowiązujących adwokaturę. W szczególności uwypuklone zostały sprawy kontroli stanu, porównywania salda bankowego ze stanem wynikającym z raportu dziennego, sprawa uaktywniania komisji rewizyjnych oraz uchybień dostrzeżonych przez wizytacje. Kierownik musi mieć kontrolę nad sprawami finansowymi. Takie uchybienia, jak długotrwały brak określenia wartości przedmiotu sporu, niewpisywanie instancji sądowych w karcie ewidencyjnej, niewłaściwe prowadzenie akt podręcznych przez adwokata, niewłaściwe wypłacanie depozytów, niekorzystanie kierowników z prawa ingerencji w razie zauważenia niewłaściwej postawy członka zespołu — mszczą się potem lub zemścić się mogą na ogóle adwokatury. Dlatego też w interesie wszystkich leży dobra praca kierowników, a wyraża się ona w równej mierze w tworzeniu atmosfery koleżeńkiej współpracy oraz skrupulatnym przestrzeganiu przepisów.

Skarbnik Naczelnej Rady Adwokackiej kol. W. Dąbrowski skoncentrował się na sprawach dotyczących wykorzystywania sum gromadzonych na koncie 34-a. Referat podawał przykłady prawidłowego i nieprawidłowego wykorzystania konta. Sumy nagromadzone na tym koncie mogą i powinny być — w razie prawidłowego dysponowania nimi — ogromną siłą napędową postępu i ułatwienia pracy adwokata. Natomiast nie mogą one być w żadnym razie kontem, który by wspomagał dochody jednostkowe poszczególnych adwokatów.

W ożywionej dyskusji, w której brało udział kilkudziesięciu kolegów zgłaszających uwagi i postulaty zmierzające do usprawnienia pracy, poruszono między innymi problemy nasuwające wątpliwości co do: rozliczania spraw z urzędu, informacji środowiska o pracach samorządu, wynagradzania zastępcy kierownika zespołu, organizowania sympozjów szkoleniowych, egzekucji zaległych honorariów i przekazywania spraw do archiwów, właściwego wyznaczania spraw z urzędu i przeciążenia kierownika obowiązkami formalnymi.

Dyskusję podsumował dziekan Czeszejko, ustosunkowując się do wypowiedzi zebranych i informując o zadaniach Rady zmierzających do rozwiązania niektórych z problemów wysuniętych przez dyskutantów. Dziekan zapewnił zarazem, że wszystkie postulaty będą szczegółowo rozważone i przeanalizowane.

Na zakończenie narady kierownicy zespołów w ramach zajęć polityczno-społecznych spotkali się z naczelnym redaktorem „Expresu Wieczornego” Z. Sołubą, który przedstawił zebranych problemy wynikające z sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce.

Zebrani podkreślali w swoich wypowiedziach niewątpliwie bardzo pożyteczną rolę narady. Miała ona charakter eksperymentalny o tyle, że zorganizowano ją z oderwaniem na dwa dni od pracy zawodowej kolegów-kierowników. Dało to możliwość kompleksowego omówienia od razu na początku kadencji wszystkich problemów. Narada nie mająca takiego charakteru, gdyby była zorganizowana w Warszawie, nie mogłaby spełnić w pełni pokładanych w niej nadziei.

3. Ciekawym eksperymentem Rady było, wydaje się, połączenie omówionej wyżej narady kierowników zespołów adwokackich ze spotkaniem z Prezesami Sądów Wojewódzkich działających na terenie Warszawy, mianowicie W. Komorniczakiem i J. Mikosem. Celem zaproszenia miłych gości było bliższe, wzajemne poznanie problemów i wymiana poglądów.

Kierownicy zespołów w toku tego spotkania zgłaszali na zaproszenie Prezesów Sądów Wojewódzkich swoje uwagi i postulaty pod adresem pracy sądów, możliwości usprawnień zauważonych nieprawidłowości i propozycji zmian na lepsze. Kilkunastu dyskutantów poruszyło spotkane nieprawidłowości przy wyznaczaniu spraw z urzędu i przy rozpisywaniu sesji (podkreślając zarazem niewątpliwą poprawę w tej dziedzinie w ostatnim czasie w Warszawie), zwróciło uwagę na brak informacji o przerwach w rozprawach i o kolejności rozpoznawanych spraw oraz na sprawy poprawy warunków pracy adwokatów na terenie sądów i sprawy kultury sali sądowej.

Obaj Prezesi Sądów Wojewódzkich w życzliwy i rzeczowy sposób ustosunkowali się do poruszanych spraw, przerekając nadto przenieść zasłyszane opinie i postulaty na teren swego działania. Jednocześnie zobowiązali się oni do przypomnienia o obowiązku załatwiania adwokatów poza kolejnością w sekretariatach sądowych, do wykorzystania propozycji co do wywieszania informacji o tym, że tocząca się sprawa odbywa się przy drzwiach zamkniętych i in. Ton wypowiedzi znamionowało całkowite zrozumienie postulatów adwokatury.

4. Sekcja Turystyczna Komisji Pracy Kulturalnej zorganizowała w dniach 23 i 24 stycznia 1971 r. wycieczkę autokarową do Kazimierza. Kilkudziesięciu kolegów zakwaterowanych zostało w Domu Architekta SARP. Zorganizowano zwiedzanie okolicznych terenów oraz wyprawę autokarem do Nałęczowa. Niestety, bezśnieżna zima uniemożliwiła odbycie zaplanowanego kuligu. Nie mniej jednak wycieczkę uznano za udaną.

5. Komisja Socjalno-Bytowa działająca przy Radzie Adwokackiej zorganizowała zabawę dziecięcą oraz zabawę dla młodzieży członków i pracowników Izby w Klubie Rady Adwokackiej.

adw. Ryszard Siciński

Izba zielonogórska

Zespół Adwokacki Nr 1 w Świebodzinie województwa zielonogórskiego na nadzwyczajnym zebraniu Zespołu, odbytym w dniu 29 stycznia 1971 roku, podjął uchwałę następującej treści:

„Członkowie Zespołu Adwokackiego Nr 1 w Świebodzinie wojew. Zielona Góra, pragnąc przyczynić się do obudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, zobowiązują się do wpłacania na ten cel kwoty po 100 zł miesięcznie, od miesiąca lutego 1971 roku począwszy do dnia 1 lutego 1972 roku. Jednocześnie Zespół Adwokacki Nr 1 w Świebodzinie wzywa wszystkie Zespoły Adwokackie w Polsce do podejmowania zobowiązań mających na celu współudział w wielkim historycznym dziele odbudowy tak cennego dla każdego Polaka pomnika kultury polskiej.”